

אין קראַקע זענען דאָ אַ סך ביבליאָטעקן, וואו מע קען געפֿינען פֿאַרשידענע ביכער, קינאַס, וואו מע גייט אַ מאָל צו זען אַ פֿילם, און אויך טעאַטערס, וואו מע פֿירט אויף אינטערעסאַנטע פּיעסעס.

Tradycyjny kalendarz żydowski

Tradycyjny kalendarz żydowski jest kalendarzem księżycowym i używa liter alfabetu dla oznaczania dat. Oprócz tego zaczyna się on od biblijnego stworzenia świata. Jest to żydowski rok 1 (א), przypadający na lata 3761–3760 p.n.e. (rok żydowski nie pokrywa się z naszym, jego początek wypada w jesieni naszego roku). Tak więc na przykład rok 1995 odpowiada hebrajskiemu 5756–5757 (ה'תשנ"ו – ה'תשנ"ז).

W celu uproszczenia całego tego systemu, pomija się w dacie pierwsze 5000 (ה') i zapisuje się pozostałą liczbę z dwoma apostrofami przed ostatnią literą. W ten sposób na przykład rok 1900 odpowiada חר"ס"א – חר"ט"ב. By ze skróconego roku żydowskiego (po 1240 n.e.) otrzymać nasz rok, dodaje się do niego 1240 (jeżeli znana jest dokładna data i przypada ona pomiędzy żydowskim nowym rokiem w jesieni i pierwszym stycznia, wtedy dodaje się 1239). Lata żydowskie czytane są jak wyrazy.

Kabała – część I

Kabała to nurt teologiczny w judaizmie, nawiązujący do filozofii neoplatońskiej. Głównym dziełem Kabały jest napisana przez Mojżesza z Leonu około roku 1285 w Hiszpanii *Zohar – Księga Błasku*. Jest to z pozoru seria prawowiernych komentarzy do Pięcioksięgu, włożonych w usta rabinów palestyńskich. Kamuflaż ten nie na wiele się zdał – wkrótce większość rabinów uznała *Zohar* za tekst heretycki. Wywarł on między innymi wpływ na ruchy mesjańskie Sabataja Cwi i Jakuba Franka, a także na chasydyzm i kult cadyków.

Mesjanizm Kabały tym się różni od ortodoksyjnego, że przyjście Mesjasza i koniec świata sytuuje w bliskim czasie. Kabaliści przewidywali te daty, a także czas nasilenia prześladowań Żydów; te trzy elementy były zresztą często wiązane ze sobą.

Różnice pomiędzy kabalistami i tradycyjnymi komentatorami Pisma sięgały jeszcze dalej. U tych pierwszych widać jak gdyby niezadowolenie z literalnego sensu Tory, poszukują oni wszędzie jakiegoś ukrytego, głębszego znaczenia. Za herezję uznaje się też wiarę w samodzielność zła, które jest w postaci upadłych aniołów przeciwstawiane Bogu.